

Den 27. november 2019
MFVM 955

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for rester af pesticiderne cyantraniliprol, cyazofamid, cyprodinil, fenpyroximat, fludioxonil, fluxapyroxad, imazalil, isofetamid, kresoxim-methyl, lufenuron, mandipropamid, propamocarb, pyraclostrobin, pyriofenon, pyriproxyfen og spinetoram i eller på specifikke produkter (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for 16 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komité sag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af en tilpasning af EU-maksimalgrænseværdier til de maksimalgrænseværdier, der er fastsat af i Codex Alimentarius for stofferne cyantraniliprol, cyazofamid, cyprodinil, fenpyroximat, fludioxonil, fluxapyroxad, imazalil, isofetamid, kresoxim-methyl, lufenuron, mandipropamid, propamocarb, pyraclostrobin, pyriofenon, pyriproxyfen og spinetoram. Ændringerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier, der sættes ned, nye maksimalgrænseværdier der etableres og maksimalgrænseværdier der fastsættes til detektionsgrænsen. Der er gennemført risikovurderinger af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) for de anførte stoffer, og ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable af DTU Fødevareinstituttet. DTU Fødevareinstituttet har også foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes tidligst sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) den 6. december 2019. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevarerordførere for behandling af komité sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen - med henblik på legalitetskontrol - forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for tre måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den stående komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes tidligst at komme til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) den 6. december 2019.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med godkendelse eller ikke-godkendelse som pesticidaktivstoffer (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering. På den baggrund fastlægges specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden. Undtagelsen for dette generelle princip, er pesticider, som opføres på bilag IV.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af disse forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

En maksimalgrænseværdi for pesticidrester kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- 1) Nye anvendelser af pesticidmidler i EU, for eksempel anvendelse af nye pesticider, udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid eller ændret anvendelse af et pesticid på en afgrøde.
- 2) Importtolerancer, ansøgninger fra tredjelande for fødevarer, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi for restindholdet af pesticider.
- 3) Revurdering af maksimalgrænseværdierne på baggrund af for eksempel planlagt revurdering af pesticidet, nye oplysninger om toksikologi eller en tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.
- 4) Implementering af Codex-grænseværdier i EU - tilpasning af EU-maksimalgrænseværdier til de maksimalgrænseværdier, der er fastsat af Codex Alimentarius (FAO – Food and Agriculture Organization/WHO – World Health Organization).
- 5) Andre særlige forhold, for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier for stofferne cyantraniliprol, cyazofamid, cyprodinil, fenpyroximat, fludioxonil, fluxapyroxad, imazalil, isofetamid, kresoxim-methyl, lufenuron, mandipropamid, propamocarb, pyraclostrobin, pyriofenon, pyriproxyfen og spinetoram. De væsentligste ændringer af maksimalgrænseværdier i forslaget og baggrunden for disse fremgår af nedenstående skema.

I skemaet nedenfor refereres der i kolonnen ”Baggrund for ændring” til ovenstående liste over baggrund for ændring af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
Cyantraniliprol	Jordbær	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	4
	Tranebær og mango	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	
Cyazofamid	Løg	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
Cyprodinil	Granatæble	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Knoldfennikel	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	
Fenpyroximat	Tomater, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra hhv. kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	4
	Svin, vildtlevende	Ny maksimalgrænseværdi foreslås	

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
	landlevende hvirveldyr, muskel og fedt fra hhv. kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	
Fludioxonil	Solbær og ribs, avocado og knoldfennikel	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	4
	Guava, sojabønner og visse produkter af animalsk oprindelse	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	
Fluxapyroxad	Papaya og kaffebønner	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Mango og bomuldsfrø	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	
Imazalil	Jordbær, brombær, hindbær og visse produkter af animalsk oprindelse	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Appelsiner, grapefrugter, tomater, agurker, drueagurker, courgetter, kernefrugter, bananer og kartofler	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned	
Isofetamid	Kernefrugter, abrikoser, kirsebær, ferskner, blomster, stængelfrugter, kaki, bønner og ærter med bælg	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
kresoxim-methyl	Pekannødder, abrikoser, mango, rødbeder, majroer, agurker, drueagurker, courgetter, boghvede, sukkerroerør og visse produkter af animalsk oprindelse	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Druer, meloner, græskar, byg og havre	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	
Lufenuron	Appelsiner, lime, kaki, kaffebønner og vildtlevende landlevende hvirveldyr	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Kernefrugter og visse produkter af animalsk	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
	oprindelse		
Mandipropamid	Kartofler, vindrueblade og blade af lignende arter, bønner med bælg,	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Aubergine, urter og spiselige blomster	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	
Propamocarb	Hovedkål	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	4
Pyraclostrobin	Avocado, bønner uden bælg og sukkerrør	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Mango	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	
Pyriofenon	Druer til vinfremstilling	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	4
	Jordbær, stængelfrugter, blåbær, tranebær, solbær og ribs, stikkelsbær, hyben, agurker, drueagurker, courgetter, meloner, græskar	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	
Pyriproxyfen	Papaya og meloner	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
Spinetoram	Abrikoser, druer, jordbær, stængelfrugter, andre små frugter og bær undtagen tranebær, spiseoliven, passionsfrugter, forårsløg, courgetter, hoved- og pluksalat og salatplanter undtagen bredbladet endivie, spinat og lignende blade, urter og spiselige blomster, bønner og ærter med bælg, porrer, urteudtræk fra blade og urter samt visse produkter af animalsk oprindelse	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen	4
	Kirsebær, agurker og drueagurker	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op	

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
	Citrusfrugter, ferskener, trænebær, tomater, sød peberfrugt, auberginer, okra, blommer, bananer og te	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned	

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af videnskabelige vurderinger fra EFSA, som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget, og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker, at EFSA ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende høringssvar:

Forbrugerrådet Tænk har indsendt høringssvar med det hovedbudskab, at grænseværdier skal fastsættes så lavt som overhovedet muligt, og at der skal tages højde for den samlede cocktaileffekt, som forbrugerne udsættes for i hverdagen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.